

**İKİNCİ BASIYA SUNUŞ:** Kitabın birinci baskısında, günümüzün çok yönlü ve karmaşık hukuki ilişkilerinde, sayısı giderek artan anlaşmazlık ve uyuşmazlıkların dava dışı yöntemlerle çözümünü yaygınlaştırmak, adalet sisteminin içinde bulunduğu krizi aşmada ve kişilerin adalete erişimini kolaylaştırmada etkili bir çare önermek amacıyla, alternatif uyuşmazlık çözümü incelenmiştir.

Birinci baskıdan bu yana geçen sürede, gerek mukayeseli hukukta gerek ülkemizde alternatif uyuşmazlık çözümü konusunda önemli gelişmeler olmuştur. 24 Mayıs 2008 tarihli Avrupa Birliği Resmî Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe giren [Arabuluculuk Yönergesi \(2008/52/EC\)](#) ile, arabuluculuk Avrupa Birliği müktesebatına girmiştir.

Üye Devletlerin üç yıl içinde, iç hukuklarını Yönergeyle uyumlaştırmaları gerekmektedir. ADR Kuzey Amerika ve Avrupa'daki hızlı gelişimini sürdürürken, ülkemizde de hem doktrin hem uygulamacıların konuya olan ilgisi artmış, bu alandaki yayınlar çoğalmış, mevzuatta konuyla ilgili yeni düzenlemeler kabul edilmiş ve kanun tasarıları hazırlanmıştır. Bu çerçevede Ceza Muhakemesi Kanununda ceza arabuluculuğu konusunda kapsamlı değişiklikler yapılmış, Genel İdarî Usûl Kanunu Taslağında alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına yer verilmiş, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı hazırlanmış ve Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi Taslağında, yargı alanında yapılması düşünülen reform çalışmaları arasında, "Uyuşmazlıkları Önleyici Nitelikteki Tedbirlerin Etkin Hale Getirilmesi ve Alternatif Çözüm Yolları Geliştirilmesi" özel olarak öngörülmüştür. Bu gelişmeler ya-nında uygulamada, hukukçuların müzakere ve arabuluculuk hünerlerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan meslek içi eğitimlerin yaygınlaşması ve arabuluculuğun seçimsel ders olarak bazı hukuk fakültelerinin müfredatlarına girmesi, hukukumuzda konuya olan ilginin arttığının sevindirici bir göstergesidir.

Kitap, ikinci baskıda tamamen gözden geçirilmiş ve güncellenerek genişletilmiştir. İlk baskı ağırlıklı olarak "mahkeme dışı alternatif uyuşmazlık çö-zümünü" içerdiğinden ikinci baskıda, alternatif uyuşmazlık çözümünün kurumsallaşmasında büyük önemi olan "mahkeme kökenli (bağlantılı) alternatif uyuşmazlık çözümü" ayrı bir bölüm olarak kitaba eklenmiştir. Mahkeme kökenli alternatif uyuşmazlık çözümünün başarıyla uygulanabilmesi için, hukuk yargılama usûlü kurallarıyla doğru bir şekilde bağdaştırılması şarttır. Bu bölümle, Amerikan medenî yargılama hukukundan hareketle, mahkeme kökenli alternatif uyuşmazlık çözümünün esaslarının yerleşmesine; böylece ülkemizde, alternatif uyuşmazlık çözümünün mahkemeler eliyle gelişmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Kitabın ikinci baskısında, her zamanki özveri ve sabrıyla yanımda olan fedakâr annem, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Emekli Öğretim Görevlisi Seviye Özbek'e şükranlarımı sunuyorum.

Akademik eğitimimde verdikleri daimi destek ve emekleri sayesinde ilerleme kaydettiğim saygı değer hocalarım Prof. Dr. Ejder Yılmaz, Prof. Dr. Ramazan Arslan, Prof. Dr. Şanal Görgün, Prof. Dr. Süha Tanrıver ve Prof. Dr. Erdal Tercan'a içten teşekkürlerimi sunmaktan mutluluk duyuyorum.

Aynı şekilde, yakın desteklerini her zaman üzerimde hissettiğim saygı değer hocalarım Prof. Dr. Mehmet Kâmil Yıldırım, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez, Prof. Dr. Feridun Yenisey ve Doç. Dr. Muhammet Özekes ile, sağladığı huzurlu çalışma ortamı için değerli dekanım Prof. Dr. Kudret Güven'e şükranlarımı sunuyorum.

Bu vesilesiyle, alternatif uyuşmazlık çözümü konusunda çalışmama öncülük eden değerli hocam Doç. Dr. Halûk Konuralp'i rahmet ve minnetle anıyorum.

Nihayet, kitabın ikinci baskısını gerçekleştiren Yetkin Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.'nin değerli yöneticilerine, titiz çalışmaları için teşekkür ediyorum.

Balgat - ANKARA, 7 Ocak 2009

**Yrd. Doç. Dr. Mustafa Serdar ÖZBEK**

Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi  
Medenî Usûl, İcra ve İflâs Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

( [mozbek77@hotmail.com](mailto:mozbek77@hotmail.com) )

**Yayınevi: [Yetkin Yayınları](#)**

## **İÇİNDEKİLER**

İÇİNDEKİLER 13

BİBLİYOGRAFYA 35

KISALTMALAR CETVELİ 67

GİRİŞ 71

**BİRİNCİ BÖLÜM**  
**ANLAŞMAZLIK, UYUŞMAZLIK VE MÜZAKERE**

§ 1. GENEL OLARAK “ANLAŞMAZLIK”, “TALEP” VE  
“UYUŞMAZLIK” KAVRAMLARI 73

A) Anlaşmazlık Kavramı 73

B) Talep ve Uyuşmazlık Kavramları 79

I- Uyuşmazlık Nedir? 79

II- Uyuşmazlık Çözümü ve Uyuşmazlık Yönetimi 88

C) Anlaşmazlık Yönetimi ve Anlaşmazlık Çözüm Usûlleri 90

§ 2. MÜZAKERE 99

A) Müzakerenin Tanımı ve Esasları 100

I- Müzakerenin Tanımı 100

II- Uyuşmazlık Müzakeresi ve Sözleşme Müzakeresi 101

III- Uyuşmazlık Müzakeresi ve Avukatlar 101

1) Uzlaşma Müzakeresinde Avukatla Temsil 102

2) Hukukun Gölgesinde Müzakere 102

3) Müzakerecilerin Birbirleri İçin İki Taraflı  
Tekel Oluşturması 103

IV- Müzakerenin Özellikleri ve İşleyişi 103

B) Müzakere Teorileri 106

I- Sorun Çözücü Yaklaşım 106

II- Rekabetçi Yaklaşım 112

C) Müzakerelere İyi Niyetle Katılma Yükümlülüğü 113

I- Taraflara Yönelik İyi Niyet Yükümlülüğü 113

II- Müzakereci Avukatlara Yönelik İyi Niyet Yükümlülüğü 121

III- Genel Olarak ADR Sürecinde İyi Niyet Yükümlülüğü 124

D) Tarafsız Müzakerecilerin İşlevleri 125

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN**

### **GENEL ESASLARI**

#### **Ş 3. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN**

#### **HUKUKÎ YAPISI 127**

A) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Tanımı ve Özellikleri 127

B) Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Yargıya Bir Alternatif midir? 134

C) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünde Kapsam Sorunu 144

I- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Tahkim 144

II- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolu Olarak Arabuluculuk  
(Uzlaştırma) 151

III- Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yollarının Kapsamına  
Giren Karma Usûller 154

D) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün  
Hukuk Dogmatığı İçindeki Yeri 155

E) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Ortaya Çıkmasında  
Etkili Olan Görüşler ve Düşünce Yapısı 161

F) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Doğuşu ve Gelişimi 164

I- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün  
Doğuşu ve Adalete Erişim Akımı 164

II- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Tarihçesi ve  
Gelişimi 171

III- Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Hukuk Sistemleri  
İçindeki Geleceği 181

G) Devlet sistemleri, Usûl Hukuku Sistemleri ve  
Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 189

I- Genel Olarak Devlet Sistemleri ile Usûl Hukuku  
Sistemlerinin Sınıflandırılması 189

II- Devlet Sistemleriyle Usûl Hukuku Sistemlerinin  
Alternatif Uyuşmazlık Çözümüyle Olan İlişkisi 195

Ş 4. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN  
ÖZELLİKLERİ 203

A) Alternatif Uyuşmazlık Çözümüne Yönelme İsteği 203

B) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Yararları 205

I- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Masraflardan  
Tasarruf Sağlar 205

II- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Zamandan  
Tasarruf Sağlar 207

III- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Uyuşmazlığın  
Konusu Hakkında Uzman Kişilerce İnceleme  
Yapılmasını Sağlar 208

IV- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Tarafların Uyuşmazlık  
Çözüm Sürecine Doğrudan Katılımını ve Çözüm Süreci  
Üzerinde Tarafların Egemenliğini Sağlar 209

V- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Esnek ve  
İlimli Çözümler Sağlar 210

VI- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Gizlilik Sağlar 211

VII- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Menfaatler Üzerinde  
Yoğunlaşmayı Sağlar 219

VIII- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Tarafların Mahkemede  
Kısa Süre İçinde Uzlaşmalarını Sağlar 220

IX- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü İşletmecilerin  
Uyuşmazlık Hakkında Ön İncelemede Bulunmalarını  
Sağlar 221



X- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Uyuşmazlığın Her İki Tarafının da Kazançlı Çıkacağı Bir Sonucun Doğumuna Öncülük Eder 222

XI- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Yargılamaya Hazırlık Yapılmasını Sağlar 223

XII- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü İşletmelerin Amirlerince Yapılacak Eleştirilere Karşı Koruma Sağlar 223

XIII- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Ticarî İlişkilerin Korunmasını Sağlar 224

XIV- Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Gönüllülüğe Dayanır ve Hak Arama Hürriyetini Kısıtlamaz 225

C) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Yararlarının Arabuluculuk Açısından Değerlendirilmesi 238

D) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Önündeki Engeller 240

I- Önemli Hukuki Konular 240

II- Güven Konusundaki Önemli Tereddütler 241

III- Tarafların Malî Durumlarındaki Eşitsizlikler 241

IV- Uyuşmazlığın Taraflarında Birden Fazla Kişinin Bulunması 242

V- Büyük Miktarlı Olayları Konu Alan Davalar 242

VI- Hukuk Danışmanlarının Muhalefeti 245

VII- Zayıf Olmanın Belirtisi 246

VIII- Gizli Bilgi ve Belgelerin Açıklanması 246

IX- Hasım Taraflarca Gelecekte Yapılabilecek Taleplere Cesaret Vermesi 247

X- Hasım Tarafı Alternatif Uyuşmazlık Çözümüne Başvurma Konusunda İkna Edebilme 247

XI- Hasım Tarafça Kötüye Kullanılma Olasılığı 249

E) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünde Yetki 251

F) Uygulamada Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 252

G) Alternatif Uyuşmazlık Çözümünün Dava Yönetimiyle İlişkisi 256

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**  
**AMERİKAN YARGILAMA HUKUKUNDA**  
**MAHKEME KÖKENLİ ALTERNATİF UYUŞMAZLIK**  
**ÇÖZÜMÜ**

**§ 5. MUKAYESELİ HUKUKTA MAHKEME KÖKENLİ**  
**ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ 260**

A) Amerika Birleşik Devletleri'nde Mahkeme Kökenli ADR 263

B) İngiltere ve Galler'de Mahkeme Kökenli ADR 269

I- İngiltere Hukuk Usûlü Kurallarında ADR 269

II- Londra Merkez İlçe Mahkemesi Arabuluculuk Programı 274

1) Arabuluculuk Programına Gönderilen Davalar 274

2) Arabuluculuğa Başvurulması 275

3) Arabulucunun Atanması 276

4) Arabuluculuk Usûlü 276

5) Arabuluculuk Sonunda Anlaşma Yapılması 277

C) Kanada'da Mahkeme Kökenli ADR 278

D) Avustralya'da Mahkeme Kökenli ADR 280

E) Yeni Zelanda'da Mahkeme Kökenli ADR 284

F) Japonya'da Mahkeme Kökenli ADR 285

I- Uzlaşma 285

II- Arabuluculuk 287

1) Japon İlçe Mahkemelerinde ve Küçük Talepler  
Mahkemelerinde Arabuluculuk 288

2) Japon Aile Mahkemelerinde Uzlaştırma 289

III- Hâkimlerin Mahkeme Kökenli ADR'deki İşlevi 289

§ 6. ÇOK SEÇENEKLİ ADLİYE TEŞKİLATI 292

A) Çok Seçenekli Adliye Teşkilatının Esasları 292

**B) Columbia Bölgesi Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programı 299**

**I- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programının Gelişimi 299**

**II- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programında Sunulan Uyuşmazlık Çözüm Yolları 302**

1) Kayıt ve Yönlendirme 302

2) Arabuluculuk 303

3) Tahkim 303

4) Dava Değerlendirmesi 303

**III- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programında Çalışan Gönüllüler 303**

1) Gönüllülerin Oryantasyonu ve Seçimi 304

a) Ferdi Oryantason (İntibak) Eğitimi 304

b) Yetenek Değerlendirmesi 304

2) Gönüllülerin Eğitimi 305

3) Gönüllülere Ücret Ödenmesi 305

IV- Çok Seçenekli Uyuşmazlık Çözümü Programının  
İncelenmesi 306

1) Aile ve Topluluk Bölümü 307

a) Kayıt ve Yönlendirme 307

b) Aile Arabuluculuğu 307

2) Özel Hukuk ADR Bölümü 308

a) Özel Hukuk Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Programı 308

b) Özel Hukuk Arabuluculuğu 309

c) Dava Değerlendirmesi 309

d) Tahkim 310

e) Veraset ve Vergi Değerlendirme Arabuluculuğu 310

f) Küçük Talepler ve Sınıf Talepleri Arabuluculuğu 311

3) Program Geliştirme Bölümü 311

§ 7. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ  
FEDERAL BÖLGE MAHKEMELERİNDE ADR 312

A) Genel Olarak Amerika Birleşik Devletleri Mahkemeler  
Teşkilatı 313

I- Federal Mahkemeler 317

1) Federal Bölge Mahkemeleri 317

2) Temyiz Mahkemeleri 320

3) Özel Federal Mahkemeler 321

4) Yüksek Mahkeme 322

II- Eyalet Mahkemeleri 323

1) Eyalet İlk Derece Mahkemeleri 324

2) Eyalet Temyiz Mahkemeleri 324

3) Eyalet Yüksek Mahkemesi 325

B) Amerika Birleşik Devletleri Federal Bölge Mahkemelerinde  
Uygulanan Başlıca Mahkeme Kökenli ADR Yolları 325

I- Arabuluculuk 325

1) Davanın Arabuluculuğa Gönderilmesi 328

2) Arabulucu 328

3) Arabuluculuğa Hazırlık 328

4) Arabuluculuk Oturumları 329

5) Arabuluculuğun Tamamlanması 329

II- Tahkim 331



1) 1988 Tarihli Kanuna Göre Zorunlu Tahkim 331

2) 1988 Tarihli Kanuna Göre Gönüllü Tahkim 331

3) 1998 Tarihli ADR Kanununa Göre Tahkim 332

III- Ön Tarafsız Değerlendirme 332

IV- Kısa Jüri Yargılaması 333

V- Kısa Yargılama 334

VI- Uzlaşma Haftası 334

VII- Dava Değerlendirmesi (Michigan Arabuluculuğu) 335

VIII- Arabuluculuk -Tahkim 335

C) Mahkeme Kökenli ADR Yollarına İlişkin Bazı  
Temel Kavramlar 336

I- Davaların ADR'ye Gönüllü veya Zorunlu Olarak  
Gönderilmesi 336

II- Bağlayıcı Olan veya Bağlayıcı Olmayan ADR 336

III- Menfaat Temelli veya Hak Temelli ADR 336

D) Mahkemelerin Görülmekte Olan Davaları  
ADR Yollarına Havale Etme Yetkisi 337

I- Federal Bölge Mahkemeleri 337

II- İflâs Mahkemeleri 339

§ 8. MAHKEME KÖKENLİ ADR'YE BAŞVURULMASI 342

A) Mahkeme Kökenli ADR'ye Başvurulmasında  
Zorunluluk ve Gönüllülük 342

I- Zorunlu Mahkeme Kökenli ADR Programları ve  
Taraflara Sunulan ADR Yolları 343

1) Hukuk Davalarının ADR Listesine Zorunlu Olarak  
Gönderilmesi 344

2) Mahkemece Seçilen Davaların ADR Listesinden  
Belirli Bir Yönteme Gönderilmesi 345

II- Farklı ADR Programlarının Uygulamaları 347

1) Belirli Türdeki Davaların ADR'ye Gönderilmesi 347

2) ADR'ye Gönderilecek Davaların Her Davanın  
Koşullarına Göre Belirlenmesi 348

III- Gönüllü Mahkeme Kökenli ADR Programları 349

IV- Karma Mahkeme Kökenli ADR Programları 352

B) Mahkemenin Davada ADR'ye Başvurulmasına  
Karar Vermesi 352

C) Davanın Hangi Aşamasında ADR'ye Başvurulabilir? 354

I- Arabuluculuk 355

II- Ön Tarafsız Değerlendirme 358

III- Tahkim veya Kısa Jüri Yargılaması 358

D) ADR'ye Başvurulmasının Dava Sürecine Olan Etkisi 358

E) ADR'ye Başvurulmasından Önce veya ADR Sürecinde  
Yapılabilecek Olan Tahkikat İşlemleri 359

F) Davadaki Belirli Bir Meselenin Karara Bağlanması ve ADR'ye Başvurulmasını Kolaylaştıracak Olması Durumunda Mahkemenin Vereceği Karar 361

G) Davanın Çözülmesi Hakkında Bir Talepte Bulunulması Durumunda Mahkemenin Yapacağı İşlem 361

§ 9. ADR'YE UYGUN OLAN DAVALARIN SEÇİLMESİ 363

A) Tarafların Özellikleri 364

I- Davanın Tarafları ADR'den Yararlanabilir mi? 364

1) ADR Tarafların Daha İyi Bir Sonuca Ulaşmasını Sağlayabilir mi? 364

2) ADR Tarafların Zamandan ve Masraflardan Tasarruf Etmesini Sağlayabilir mi? 364

3) Taraflar, Kişisel veya Ticarî İlişkilere Sahip mi ve Bu İlişkileri Sürdürmek İstiyor mu? 365

II- Davanın Tarafları Avukatlar ADR'yi Verimli Bir Şekilde Kullanma Becerisine Sahip mi? 365

III- Davanın Taraflarından Birinin Avukatla

Temsil Edilmemesi.. 366

IV- Taraflardan Birinin İdare Olması 367

V- Uzlaşma Sağlanmasının Tarafların Gizli Kalmasını  
İstedikleri Bilgilere Bağlı Olması 368

B) Genel Olarak Davanın Özellikleri 368

I- Yeni Hukukî Sorunlar, Anayasal Sorunlar,  
Kamu Düzenine İlişkin Konular ve Hükümün,  
Hukukun Gelişmesine Olan Katkısı 368

II- Dava Konusu ve Hüküm Hakkında Kamunun  
Bilgilenme İhtiyacı 369

III- Dava Konusu Olan Olayların Az veya Çok Olması 369

IV- Dava Arkadaşlığı 370

V- Tarafların Daha Önceki Uzlaşma Girişimleri 371

VI- Dosya Üzerinden Karara Bağlanması Gereken Davalar 371

C) Karmaşık Davalar 372

I- Sınıf Davaları 373

II- Kitlesele Haksız Fiillerden Kaynaklanan Davalar 374

D) İflâs Davaları 375

§ 10. DAVAYA UYGUN OLAN ADR YOLUNUN  
BELİRLENMESİ 377

A) ADR Yolunu Seçebilecek Kişiler 377

I- ADR Yolunun Taraflarca Seçilmesi 378

II- ADR Yolunun Mahkemenin ADR Görevlisi veya  
Personelce Seçilmesi 379

III- ADR Yolunun Hâkimce Seçilmesi 379

B) Mahkemenin Davaya Uygun Olan ADR Yolunu  
Belirlerken Esas Alacağı Kistaslar 381

I- Arabuluculuk 381

II- Tahkim 382

1) Gönüllü Tahkim 383

2) Zorunlu Tahkim 384

III- Ön Tarafsız Değerlendirme 384

IV- Kısa Jüri Yargılaması 386

V- Kısa Yargılama 388

§ 11. TARAFLARIN RIZASI VE ADR SÜRECİNE KATILIMI 390

A) Davaların Tarafların Rızası Alınarak veya  
Alınmadan ADR'ye Gönderilmesi 390

I- Davanın ADR'ye Gönderilmesinin Zorunlu veya  
Gönüllü Olması Hâlinde Dikkate Alınacak Konular 391

II- Davanın, Tarafların Rızası Olmadan ADR'ye  
Gönderilmesine Karar Verme Yetkisi 394

1) Federal Bölge Mahkemeleri 394

2) İflâs Mahkemeleri 395

III- Mahkemenin Tarafların Rızasını Almak İstemesi  
Durumunda Bu Rızanın Sahih Olması İçin Yapılması  
Gerekenler 396

B) Tarafların ADR Toplantılarına Bizzat Katılmalarının  
Sağlanması 397

I- Tarafların ADR Toplantılarına Katılması 397

II- Sigorta Şirketlerinin Taraf Olmadıkları Davalarda  
ADR Toplantılarına Katılması 400

III- İdarî Makamların veya Büyük Kuruluşların  
Görevlilerinin ADR Toplantılarına Katılması 400

IV- Tarafların ADR Toplantılarına Katılmasının  
Mahkemece Zorunlu Tutulmasında Yetki 402

C) ADR Toplantılarına İyi Niyetle Katılım 403

D) ADR Toplantıları Başlamadan Önce Tarafların  
Tarafsız Kişiyeye Sunabileceği Bilgi ve Belgeler 404

§ 12. TARAFSIZ KİŞİNİN NİTELİKLERİ,  
EĞİTİMİ VE SEÇİLMESİ 406



A) Tarafsız Kişilerin Mahkeme Listesine Kaydedilmesi 407

B) Tarafsız Kişilerin Sahip Olmaları Gereken Nitelikler 407

I- Hakem Olmak İçin Gereken Nitelikler 409

II- Arbulucu Olmak İçin Gereken Nitelikler 410

III- Dava Değerlendiricisi Olmak İçin Gereken Nitelikler 411

C) Tarafsız Kişilerin Seçimi 412

I- Tarafsız Kişinin Taraflarca Seçilmesi 412

II- Tarafsız Kişinin Hâkim veya Mahkeme Personeli  
Tarafından Seçilmesi 414

D) Uygun Tarafsız Kişinin Seçiminde  
Dikkate Alınacak Hususlar 415

I- Tarafsız Kişilerin Eğitimi ve Tecrübesi 415

II- Tarafsız Kişilerin İtibarı ve Kişisel Özellikleri 419

III- Tarafsız Kişilerin Uyuşmazlık Konusu  
Üzerindeki Uzmanlığı 420

E) Hâkimler Tarafsız Kişi Olarak Görev Yapabilir mi? 421

I- Tecrübeli Emekli Hâkimler 421

II- Sulh Hâkimleri 421

III- Özel Uzmanlar 422

IV- Denetçiler 423

F) Davaya Bakan Hâkimin Tarafsız Kişi Olarak  
Görev Yapması Mümkün Müdür? 423

G) Tarafsız Kişinin Taraflarla Menfaat Çatışmasının  
Olması veya Tarafsızlığını Şüpheyeye Düşürecek  
Bir Durum Bulunması 425

H) Tarafsız Kişilerin Teminata Sahip Olması Gerekir mi? 426

§ 13. MASRAFLARIN KARŞILANMASI VE  
TARAFSIZ KİŞİNİN ÜCRETİ 428

A) Mahkeme Kökenli ADR Programının Masraflarının

Karşılanması 428

B) Tarafsız Kişinin Ücreti Konusundaki Uygulamalar 428

C) Tarafsız Kişinin Ücretinin Ödenmesi 430

I- Ücretsiz Hizmet Verilmesi 430

II- Ücretin Mahkemece Ödenmesi 431

III- Ücretin Taraflarca Ödenmesi 432

1) Taraflarca Ödenecek Ücretin Mahkemece Belirlenmesi 432

2) Taraflarca Ödenecek Ücretin Piyasa Fiyatlarına Göre Belirlenmesi 433

3) Ücretin Taraflar Arasında Paylaştırılması 433

IV- Ücretin Belirlenmesinde Dikkate Alınacak Hususlar 434

D) Davanın ADR'ye Zorunlu veya Gönüllü Olarak Gönderilmesinde Ücret 435

## § 14. ADR MÜZAKERELERİNDE GİZLİLİK 438

A) Mahkeme Kökenli ADR'de Gizliliğin Önemi 438

B) Mahkeme Kökenli ADR'de Gizliliğin Anlamı 439

C) ADR Yollarının Türlerine Göre Gizliliğin Kapsamı 440

I- Tahkim 440

II- Arbuluculuk 441

III- Ön Tarafsız Değerlendirme 442

D) ADR Müzakerelerinin Gizliliğini Koruyan Yöntemler 442

I- Dava ADR'ye Gönderildiğinde Hâkim Neler Yapabilir? 442

1) Gönderme Kararı 442

2) Gizlilik Anlaşmaları 443

II- Gizliliğin İhlâli Hâlinde Hâkim Neler Yapabilir? 443

E) Gizliliğin Korunmasında İstisnalar 444

F) ADR Müzakerelerinin Gizliliğini Koruyan Kanun Maddeleri 447

I- Eyalet Kanunlarında Gizliliğin Koruması 447

1) Gizlilik Korumasının Kapsamı 448

2) Delil İmtiyazının İleri Sürülmesi veya İmtiyazdan Feragat 448

II- Federal Delil Kanunu'nun Gizliliğe İlişkin Hükümleri 449

1) Madde 403 449

2) Madde 408 449

3) Madde 501 451

III- Federal Hukuk Usûlü Kanunu'nun  
Gizliliğe İlişkin Hükümleri 451

1) Madde 26 (c) 451

2) Madde 45 451

3) Madde 68 451

G) Gizliliğin İhlâli Hâlinde Yaptırım Uygulanması 451

§ 15. GÖNDERME KARARI VE TARAFLARIN  
ADR SÜRECİNE KATILMAK İSTEMEMESİ 452

A) Gönderme Kararında Yer Alması Gereken Hususlar 453

I- Gönderme Kararının Dayanağı Olan Kanun Maddeleri 453

II- Başvurulan ADR Yolu 453

III- Tarafsız Kişinin İsmi, Sorumlulukları ve Ücreti 453

IV- Dilekçelerin Sunulma Süresi ve İçeriği 454

V- ADR Müzakerelerine Katılım ve Uzlaşma Yetkisi 454

VI- ADR Toplantılarının Süresi 454

VII- Dava Süreciyle Olan İlişki 455

VIII- Gizlilik 455

IX- Tarafsız Kişi ile Hâkim Arasındaki Görüşmeler 455

X- Tarafsız Kişi ile Taraflar Arasındaki Tek Tarafları  
Görüşmeler 455

XI- Ortaya Çıkan Sorunların Tespiti ve Etik Konular 456

XII- Uygulanabilecek Yaptırımlar 456

XIII- ADR Sürecinin Sonucu 456

B) Tarafların ADR Sürecine Katılmak İstememesi ve  
Gönderme Kararından Dönülmesi 456

I- Tahkime Katılmama ve Gönderme Kararından  
Dönülmesi Talebi 457

II- Diğer ADR Yollarına Katılmama ve Gönderme  
Kararından Dönülmesi Talebi 458

## § 16. ADR SÜRECİNDE DAVA YÖNETİMİ 459

### A) Tarafsız Kişilerle Mahkeme Arasındaki Görüşmeler 459

#### I- Görüşmelerin Sınırlanması 462

#### II- Hâkimle Yapılması Gereken Görüşmeler İçin Alınabilecek Önlemler 462

### B) Mahkemenin ADR Programını Değerlendirmesi 463

### C) Mahkemenin ADR Programını İzlemesi 464

#### I- ADR Sürecinin İzlenmesi 464

#### II- ADR Süreci Hakkında Bilgi Toplanması 465

##### 1) ADR'ye Gönderilen Davalar Listesi 465

##### 2) ADR Dosyaları 465

### D) ADR Programının Yönetimi 466



E) ADR Sürecinde Karşılaşılan Özel Durumlar 467

I- ADR Müzakerelerine Devam Edilmemesi,  
Uzlaşma Yetkisi Olmayanların Müzakerelere  
Katılması veya Müzakerelerin İyi Niyetle Sürdürülmemesi  
Hâlinde Mahkemenin Yaptırım Uygulaması 467

II- Tarafların Uzlaşmayı Engelleyen Bir Sorun  
Hakkında Mahkemenin Karar Vermesini İstemesi 468

III- ADR Süreci Devam Ederken Taraflardan  
Birinin Davanın Esası Hakkında Karar Verilmesini  
İstemesi 468

IV- ADR Toplantılarına Taraflar Dışında Kişilerin  
Katılmak İstemesi 469

V- Mahkemenin Davayı ADR Sürecinden Geri Alması 470

1) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınmasının Nedenleri 470

2) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınmasına  
Karar Verilmesi 470

3) Davanın ADR Sürecinden Geri Alınması  
Yerine Başvurulacak Yollar 471

F) Tarafsız Kişi veya Taraflarla İlgili Olarak

Ortaya Çıkabilecek Etik Sorunlar 471

G) ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi 473

I- Anlaşmaya Varılması Hâlinde ADR Sürecinin  
Sona Erdirilmesi 474

II- Anlaşmaya Varılamaması Hâlinde ADR Sürecinin  
Sona Erdirilmesi 474

III- Tarafsız Kişinin Bir Karar Vermesi Hâlinde  
ADR Sürecinin Sona Erdirilmesi 475

§ 17. ADİL VE ETKİN BİR MAHKEME KÖKENLİ  
ADR PROGRAMI OLUŞTURMAK İÇİN DİKKAT  
EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR 476

A) Amerika Birleşik Devletleri'nde Mahkeme Kökenli  
ADR Programlarının Etkinliğinin Artırılması İçin  
Yapılan Çalışmalar 477

B) Etkin Bir Mahkeme Kökenli ADR Programının  
Temel İlkeleri 479

I- Mahkeme Kökenli ADR Programlarına Yönelik İlkeler 479

II- Mahkeme Kökenli ADR Programlarında  
Görev Yapan Tarafsız Kişilere Yönelik Etik İlkeler 484

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM** **ARABULUCULUK (UZLAŞTIRMA)**

### § 18. GENEL OLARAK ARABULUCULUK 491

#### A) Arabuluculuğun Tanımı 491

#### B) Uyuşmazlık Çözümünde Arabuluculuğun Tercih Edilmesinin Nedenleri 493

#### C) Arabuluculuğun Temel İlkeleri 496

#### I- Bir Arabulucunun Mevcut Olması 496

#### II- Arabulucunun Tarafsızlığı 498

#### III- Arabulucunun Bağlayıcı Bir Karar Verme Yetkisinin Bulunmaması 500

#### IV- Arabulucunun Yetkisinin Taraflardan Kaynaklanması 500

#### V- Arabuluculukta Karşılıklı Anlaşmaya Dayalı Bir Çözümün Esas Olması 500

VI- Arabuluculukta Uyuşmazlığın Çözümünün Amaçlanması 501

VII- Arabuluculukta Uyuşmazlığın Çözümünün Kolaylaştırılması 501

VIII- Arabuluculukta Güvenli Bir Müzakere Ortamının Hazırlanması 502

IX- Arabuluculukta Tarafların Yetkisi 503

X- Arabuluculukta Gizlilik 503

XI- Arabuluculukta Taraflara Bağımsız Tavsiyelerde Bulunulamaması 512

XII- Arabuluculukta Anlaşmazlığın Kontrol Altına Alınması 512

D) Arabuluculuğun Uygun Kullanım Koşulları 512

I- Sürekli İlişkiler 513

II- Tek Seferlik (Ani) İşler 513

III- Çevre Hukuku, Normatif Düzenlemeler ve Kamu Politikası ile İlgili Uyuşmazlıklar 513

IV- Küçük Miktarlı Talepler 513

V- Karmaşık ve Çok Tarafalı Davalar 513

E) Bir Davanın Arabuluculukla Çözülmesi, Yasal Hakların Uygulanmasıyla Uyumlu mudur? 515

**ř 19. ARABULUCULUĞUN GELİşİMİ VE ARABULUCULUK ÇEşİTLERİ 517**

A) Arabuluculuğun Gelişimi, Geleneksel Arabuluculuk ve Modern Arabuluculuk 517

B) Yargısal Arabuluculuk 521

I- Alman Medenî Usûl Hukukunda Arabuluculuğun Gelişimi ve Yargısal Arabuluculuk 521

II- Amerikan Yargılama Hukukunda Yargısal Arabuluculuk Olarak Ön Duruşma Müzakeresi 530

C) Arabuluculuk Çeřitlerinin Ortak Özellikleri 535

**ř 20. MODERN ARABULUCULUĞUN İşLEYİşİ 539**

**A) Arabuluculuğun Aşamaları 540**

**I- Arabuluculuk Öncesi Aşama 540**

1) Arabuluculuğun Başlatılması ve Tarafların Karşılıklı Rızaları 540

2) Arabuluculuğun Önündeki Engellerin Aşılması 543

3) Arabuluculuk Oturumuna Hazırlanılması 543

**II- Arabuluculuk Aşaması 544**

1) Açılış Oturumu 544

2) Özel Oturumlar 545

3) Ortak Oturumlar 548

4) Arabuluculuğun Sonu 549

**III- Arabuluculuk Sonrası Aşama 550**

**B) Arabulucunun Üstlendiği Çeşitli Görevler 554**

I- Müzakereler İçin Ortam Oluşturmak 554

II- Müzakereleri Yumuşatmak (Yatıştırmak) 554

III- Duygu ve Düşüncelerin Açıklanmasını Kolaylaştırmak 555

IV- İletişim Aracı Olarak Çalışmak, Tercümanlık Yapmak 555

V- Kolaylaştırıcılık 556

VI- Danışmanlık 556

VII- Gerçekçi Düşüncenin Temsilcisi 557

VIII- Başkalarının Kusurunun Üstlenilmesi 557

IX- Anlaşma Metnini Hazırlamak 557

X- Anlaşmaya Uyulduğunun Gözlemlenmesi 557

C) Arabulucunun Kullandığı Yöntemler ve Araçlar 558

I- Soru Sormak 558

II- Tarafları Aktif Olarak Dinleme ve Sözlü Olmayan İletişim 558

III- Uyuşmazlık Çözüm Süreci Üzerinde Kontrol 559

IV- Nicelik Tahlili Yapma 560

V- Takım Çalışması, Ortak Arabuluculuk 566

VI- Bağımsız Önerilerde Bulunmak 567

VII- Tarafları İkna Etme 568

D) Menfaat Temelli (Sorun Çözücü) Arabuluculuk ve  
Hak Temelli (Tahmine Dayalı) Arabuluculuk 569

E) Topluluk Kökenli Arabuluculuk 571

F) Hukukçuların Arabuluculuktaki Konumları 579

§ 21. SÖZLEŞMELERE KOYULAN ARABULUCULUK  
ŞARTLARININ BAĞLAYICILIĞI 587



A) Uyuşmazlık Çözümünde Arabuluculuk  
Sürecinin Başlatılması 587

B) Arabuluculuk Şartlarının Uygulamadaki Durumu 588

C) Arabuluculuk Şartlarının Tarafları Bağlayıcılığı  
Konusundaki Tartışmalar ve Mahkeme Kararları 594

## **BEŞİNCİ BÖLÜM TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ İHTİYACI**

§ 22. MAHKEMELERİN AŞIRI İŞ YÜKÜ SORUNU VE  
İŞ YÜKÜNÜN AZALTIILMASIYLA İLGİLİ  
AVRUPA'DAKİ ÇALIŞMALAR 619

A) Türk Hukuk Sisteminde Mahkemelerin  
Aşırı İş Yükü Sorunu 619

B) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin,  
"Mahkemelerdeki Aşırı İş Yükünün Önlenmesi ve  
Azaltılmasıyla İlgili Tedbirler" Hakkındaki R (86)  
12 Sayılı Tavsiye Kararı 626

I- Tavsiye Kararının İçeriği 626

II- Tavsiye Kararının İncelenmesi 628

### III- Tavsiye Kararında Yer Alan Çözüm Önerileri 630

1) Uyuşmazlıkların Dostane Yollarla Çözümü 630

2) Hâkimlerin Yargısal Olmayan Görevlerden Kurtarılması 632

3) Uyuşmazlıkların Mahkeme Dışındaki Kuruluşlarca Çözülmesi 634

4) İlk Derece Mahkemelerinde Tek Hâkim Kullanılması 635

5) Mahkemelerin Görevini Düzenleyen Hükümler 635

6) Hukuk Sigortası 636

§ 23. TAHKİMİN HUKUK USÛLÜ MUHAKEMELERİ  
KANUNUNDAKİ DÜZENLENİŞ ŞEKLİ İTİBARIYLA  
ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ HUKUKUMUZDA  
NE ÖLÇÜDE CAİZDİR? 638

### **ALTINICI BÖLÜM TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ VE ARABULUCULUK HAKKINDAKİ DÜZENLEMELER**

§ 24. HUKUK USÛLÜ MUHAKEMELERİ KANUNUNUN  
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN 494 İLÂ 499.

## MADDELERİNDE DÜZENLENEN SULH TEŞEBBÜSÜ 645

### § 25. AİLE UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE SULH VE ARABULUCULUK 650

A) Aile Uyuşmazlıklarının Çözümünde Sulh 651

B) Aile Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk 655

I- Aile Mahkemeleri Kanunu Kapsamında  
Aile Arabuluculuğu 656

II- Evlilik Birliğinin Hâkimin Müdahalesi Yoluyla  
Korunması Amacıyla Alınabilecek Tedbirler Kapsamında  
Aile Arabuluculuğu 656

III- Uluslararası Çocuk Kaçırılmadan Doğan Uyuşmazlıkların  
Çözümünde Sulh ve Arabuluculuk 659

### § 26. İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE ARABULUCULUK 662

A) Mukayeseli Hukukta İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde  
Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları 663

I- Uzlaştırma 664

II- Arabuluculuk 666

III- Tahkim 667

IV- Arabuluculuk-Tahkim 667

B) Türk İş Hukukunda İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde  
Arabuluculuk 670

I- İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Arabuluculuk 670

II- İş Uyuşmazlıklarının Çözümünde Mahkeme Kökenli  
Arabuluculuk 678

§ 27. NOTERLİK DAİRESİNİN DEVRİNDE  
ORTAYA ÇIKAN UYUŞMAZLIKLARIN  
YARGI DIŞI ÇÖZÜM YOLLARI 680

§ 28. İDARE HUKUKUNDA ALTERNATİF  
UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI 684

A) Mukayeseli Hukukta İdare ve Vergi Hukuku Uyuşmazlıklarının  
Çözümünde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 684

B) Türk İdare Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 689

I- Köy Kanuna Göre Arabuluculuk 690

II- 4353 Sayılı Kanuna Göre Genel Bütçeye Dâhil  
Kuruluşların Taraf Olduğu Uyuşmazlıklarda Sulh 691

III- Petrol Kanununa Göre Arabuluculuk 694

IV- Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin  
Önlenmesi Hakkında Kanuna Göre Alternatif  
Uyuşmazlık Çözümü 695

V- İdarî Uyuşmazlıkların Çözümünde  
Kamu Denetçiliği Kurumu 695

VI- Uzlaştırma Kurullarının Kuruluş, Görev ve  
Yetkilerine Dair Kanun Tasarısı 702

C) Türk Vergi Hukukunda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 705

§ 29. TÜKETİCİ HUKUKUNDA ALTERNATİF  
UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ 707

A) Mukayeseli Hukukta Tüketici Şikâyetlerinin  
Giderilmesinde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 707

B) Türk Hukukunda Tüketicinin Korunması Hakkında  
Kanuna Göre Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 710

**§ 30. BORSA UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE  
ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ 713**

**§ 31. ELEKTRONİK FON TRANSFERİ İŞLEMLERİNDEN  
DOĞAN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜNDE  
ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ 716**

A) Mukayeseli Hukukta Banka Hukuku Uyuşmazlıklarının  
Çözümünde Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 716

B) Türk Hukukunda Elektronik Fon Transferi İşlemlerinden  
Doğan Uyuşmazlıklarda Alternatif Uyuşmazlık Çözümü 717

**§ 32. SPOR HUKUKUNDA ALTERNATİF  
UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ 721**

A) Mukayeseli Hukukta Spor Uyuşmazlıklarının Çözümünde  
Arabuluculuk 721

B) Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri  
Hakkında Kanuna Göre Tahkim 725

**§ 33. SİGORTACILIK KANUNUNA GÖRE  
SİGORTA SÖZLEŞMESİNDEN DOĞAN  
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜNDE TAHKİM 727**

**§ 34. AVUKATLIK KANUNUNA GÖRE  
ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜ,**

## ARABULUCULUK VE MÜZAKERE 730

A) Avukatlık Kanununa Göre Baro Yönetim Kurulunun Arabuluculuğu ve Baro Hakem Kurulu 730

B) Avukatlık Kanununa Göre Uzlaşma (Müzakere) 734

I- Uzlaşmanın Genel Esasları 734

II- Uzlaşma Teklifinde Bulunulması ve Uzlaşma Müzakereleri 737

III- Uzlaşma Tutanağının Niteliği 738

IV- Uzlaşma Tutanağının Düzenlenmesinde Avukatla Temsil Zorunluluğu 743

V- Uzlaşma Tutanağının Düzenlenmesi Ne Ölçüde Caizdir? 745

VI- Avukatlık Kanunu'nun 35/A Maddesinde Yapılması Gereken Değişiklikler 749

§ 35. CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA UZLAŞTIRMA 751

A) Onarıcı Adalet Anlayışı Çerçevesinde Mağdur-

Fail Arabuluculuğu 751

B) Mağdur-Fail Arabuluculuğunun Sunduğu Faydalar 758

I- Mağdura Yönelik Faydalar 758

II- Faile Yönelik Faydalar 759

III- Topluma Yönelik Faydalar 760

IV- Ceza Adaleti Sistemine Yönelik Faydalar 760

C) Ceza Muhakemesi Hukukumuzda Uzlaştırmanın  
Yasal Temeli 761

D) Soruşturma Aşamasında Uzlaştırmanın Usûl ve Esasları 762

I- Uzlaştırmanın Tanımı ve Genel Esasları 762

II- Uzlaştırmaya Tâbi Suçlar 764

III- Uzlaştırmaya Başvurulması 766

IV- Uzlaştırma Teklifinde Bulunulması 769



V- Uzlaştırma Teklifinin İçeriği 772

VI- Uzlaştırma Teklifinin Reddi 774

VII- Uzlaştırma Teklifinin Kabulü 775

VIII- Uzlaştırıcının Görevlendirilmesi ve Nitelikleri 775

IX- Uzlaştırıcıya Soruşturma Dosyasında Yer Alan Belgelerin Verilmesi 782

X- Uzlaştırıcılara İlişkin Etik Kurallar 783

XI- Uzlaştırma Süresi ve Dava Zamanaşımının Durması 784

XII- Uzlaştırma Müzakereleri 785

XIII- Uzlaştırma Müzakerelerinin Gizliliği, Delil ve Tanıklık Yasağı 788

XIV- Mağdurun Zararının Giderimi 791

E) Uzlaştırmanın Sonucu 792

I- Uzlaştırma Raporunun veya Belgesinin Hazırlanması 792

II- Uzlaştırma Sonucunda Cumhuriyet Savcısı Tarafından Verilecek Karar 795

III- Uzlaştırma Raporu veya Uzlaşma Belgesinde Kararlaştırılan Edimin Yerine Getirilmemesi 796

IV- Uzlaştırıcı Ücreti ve Giderler 797

F) Kovuşturma Aşamasında Uzlaştırmanın Usûl ve Esasları 799

§ 36. HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK  
KANUNU TASARISI 802

A) Arabuluculuğun Tanımı ve Genel Esasları 803

B) Arabuluculuğa Başvurulabilecek Uyuşmazlıklar 804

C) Arabuluculuğa Başvurulma Usûlü 805

I- Mahkemenin Tarafları Uzlaşma veya Arabuluculuğa Teşvik Etmesi 805

II- Mahkemenin Davanın Arabuluculuğa Gönderilmesi  
Kararı Vermesi 807

III- Taraflardan Birinin Uzlaşma veya  
Arabuluculuğa Başvurmayı Teklif Etmesi 808

IV- Arabulucuya Dava Dosyasının Verilmesi 808

V- Arabuluculuk Sonunda Mahkemece Verilecek Karar 809

D) Arabulucunun Seçilmesi ve Nitelikleri 810

I- Arabulucunun Seçilmesi 810

II- Arabulucuların Nitelikleri ve Eğitimi 811

E) Arabulucunun Hak ve Yükümlülükleri 811

I- Ücret ve Masraf İsteme Hakkı 812

II- Görevi Özenle, Tarafsız ve Bağımsız Biçimde  
Yerine Getirme Yükümlülüğü 812

III- Reklam Yasağına Uyma Yükümlülüğü 813

IV- Tarafları Aydınlatma Yükümlülüğü 813

V- Sır Saklama Yükümlülüğü ve Tanıklıktan Çekinme Hakkı 813

VI- Dosya Saklama Yükümlülüğü 814

VII- Aidat Ödenme Yükümlülüğü 814

F) Arabuluculuk Sürecinin Başlaması, Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Sürelerin Durması 814

G) Arabuluculuk Müzakerelerinin Yürütülmesi 815

H) Arabuluculukta Gizlilik 816

I- Arabuluculuk Müzakerelerinin Gizliliği 816

II- Delil ve Tanıklık Yasağı 817

I) Arabuluculuğun Sona Ermesi ve Uzlaşma Sağlanması 818

§ 37. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜMÜNÜN  
TÜRK HUKUKU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 821

SONUÇ 823

ÖZET 827

SUMMARY 831

EK: 1 1996 Yılı Kılavuzluk Notlarını İçeren Uyuşmazlık  
Çözüm Merkezi Örnek Arabuluculuk Usûl Kuralları 835

EK: 2 Örnek Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Şartı 843

EK: 3 Genel İdarî Usûl Kanunu Tasarısının Alternatif  
Uyuşmazlık Çözüm Usûllerini Düzenleyen  
Hükümleri ve Madde Gerekçeleri 845

EK: 4 Uzlaştırma Kurullarının Kuruluş, Görev ve  
Yetkilerine Dair Kanun Tasarısı ve  
Adalet Komisyonu Raporu 853

EK: 5 Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın  
Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik 861

EK: 6 Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk  
Kanunu Tasarısı 885

EK: 7 Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Arabuluculuk Hakkındaki Tavsiye Kararları 915

1) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Aile Arabuluculuğu Hakkındaki R (98) 1 Sayılı Tavsiye Kararı 915

2) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Hakkındaki R (99) 19 Sayılı Tavsiye Kararı 919

3) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin İdarî Merciler ve Özel Kişiler Arasındaki Davalara Alternatifler Hakkındaki Rec (2001) 9 Sayılı Tavsiye Kararı 922

4) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Hakkındaki Rec (2002) 10 Sayılı Tavsiye Kararı 925

EK: 8 Ceza Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa İlişkin Mevcut Tavsiye Kararının Daha İyi Uygulanmasına Yönelik Rehber 929

EK: 9 Hukukî ve Ticarî Uyuşmazlıklarda Arabuluculuğun Belirli Yönlerine İlişkin 21 Mayıs 2008 Tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Yönergesi 2008/52/EC 939

EK: 10 Arabuluculara İlişkin Avrupa Etik Kuralları 949

EK: 11 Arabulucular İçin Model Etik Kurallar 953

//